

Binding vanaf het begin

De start van de relatie met de student

Door Suzanne Fagel & Clemens den Boer
(Expertisegroep Inclusiviteit)

met assistentie van Mariëtte Muris (Onderwijsadviseur RAC)

Pilotproject Accountancy (HRBS)

Binding vanaf het begin

1. Doelstelling: het vergroten van de sociaal-academische integratie van de MBO-studenten op het HBO
2. Inclusief lesgeven, hoe doe je dat?

De *student journey* van het doorstroomprogramma

De eerste 100 dagen op het HBO

Doelstelling

Het vergroten van de sociale en academische integratie van MBO- studenten op het HBO

Programma

- Intensiveren SLB
- Peer coaching
- Vakinhoudelijk extra begeleiding
- Ontwikkelen HBO-vaardigheden

Pilot Accountancy

Hoofdrolspelers:

- Omid Alozai, docent Bedrijfseconomie
- Lamiae Laabid, studieloopbaancoach
- 1 klas (instroom MBO, HAVO, VWO, overig)

Focus

- De rol van de vakdocent
- Inclusief lesgeven, hoe doe je dat?

Het belang van pedagogiek / inclusiviteit

Binding

De eerste 100 dagen alleen pedagogisch onderlegde docenten voor de klas

Inclusiviteit

- Een klimaat scheppen waarin leren mogelijk wordt gemaakt
- 5 dimensies van Frank Tuitt: intra- en interpersoonlijk, curriculum, pedagogiek en leeromgeving
- Geen quick fix, geen toolbox, maar een geleidelijk proces

De docent en de vakinhoud

- Taalontwikkellend lesgeven (TOL)
- Fouten maken mag
- Extra casussen Bedrijfseconomie bespreken (studievaardigheden)

De docent als mens

- Je open en kwetsbaar opstellen
- De relatie met de student opbouwen

Voorbeelden van inclusief lesgeven (sociaal)

- “Ik ben vandaag flink chagrijnig, want...”
- “Mijn bedrijf is failliet gegaan.”
- “Ik ben gescheiden en ik heb een tijd lang mijn 2 kinderen niet gezien.”
- “Jullie zijn mijn favoriete klas. Ik hou van jullie en daarom doen we wat extra’s.”
- S: “Ik heb deze week weinig aan mijn paper kunnen doen mevrouw...” D: “Laten we eens zien waar je was, dan pikken we het vanaf daar weer op.” (*Maar wel: “Tough love” – Jean-Marie Molina*)

Voorbeelden van inclusief lesgeven (inhoudelijk)

Bewust zijn van het gebruik van vakjargon (uitleg geven).

Teksten laten lezen in de les en het in eigen woorden aan elkaar laten uitleggen (Taalontwikkeland lesgeven).

Extra casussen bespreken, met aandacht aan de vraag hoe je studievaardigheden kunt inzetten (soft skills expliciteren).

Begrip toetsen, niet taalvaardigheid. Dus niet: "Ik ben gestopt met nakijken toen ik op de eerste pagina al meer dan 5 taalfouten zag."

Enkele resultaten van inclusief lesgeven

“Onmeetbaar”

- Grotere sociale cohesie tussen leerlingen van verschillende (culturele) achtergrond en tussen docent en leerlingen
- Meer ambitie bij jongeren met een NWA-achtergrond
- - “Ga je dat inleveren? Maar dat is nog onaf!”
– “Ja, dat mag van mevrouw Fagel”

Meetbaar

- Slagingspercentage cursus: van 25% naar 60%.
- Slagingspercentage cursus MBO studenten: even hoog als HAVO of VWO studenten
- Verminderde uitstroom MBO'ers in jaar 1 HBO.

Hoe leer je dat, inclusief lesgeven?

Training

- Bewustzijn creëren (uitsluitingsmechanismen)
- Zowel individueel als in teamverband

Theorie & praktijk

- Vakliteratuur, zoals Tuitt (et. al.)
- Expertisegroep Inclusiviteit (HR)
- Toolbox Inclusieve didactische werkvormen (HR)

Collega's

- Koffieautomaatgesprekken
- Intervisie
- Lesbezoeken

Conclusie Pilotproject Inclusief lesgeven

- Niet specifiek op MBO'ers gericht
- De hele klas profiteert ervan
- Investeer in de relatie
- Geen panacee, maar geleidelijk bewustwordingsproces
- Van individueel (2 docenten) naar het hele team (training)

Stellingen

Stelling 1

Studenten met een MBO-achtergrond komen het beste tot hun recht in een aparte HBO klas met alleen doorstromers uit het MBO.

Stelling 2

De eerste 100 dagen op het HBO moeten (MBO)-studenten alleen les krijgen van pedagogisch onderlegde docenten.

Stelling 3

De tweetaligheid van veel studenten (met een MBO-achtergrond) moet als kracht gezien worden. Docenten moeten daarin investeren.

Conclusie

Inclusieve pedagogiek, wat kan jij doen?

Inclusieve pedagogiek, wat kan jij doen?

- ✓ Creëer positieve relaties met alle studenten en onder de studenten.
- ✓ Word je bewust van vooroordelen; eigen en die in de groep.
- ✓ Werk aan de eigenwaarde (zelfbeeld) van studenten.
- ✓ Werk aan de zelfwerkzaamheid (op eigen kracht iets doen) van studenten.
- ✓ Uit hoge verwachtingen naar alle studenten.
- ✓ Waardeer en gebruik meerdere perspectieven.
- ✓ Stimuleer en zorg voor samenwerking onder studenten.
- ✓ Laat zien aan studenten dat jij ook blijft leren; wees een reflectieve professional.

Enkele literatuurtips

- Inclusiviteit: <https://hint.hr.nl/nl/HR/Over-de-HR/Kwaliteit-en-onderwijs/inclusiviteit/>
- Taalontwikkellend lesgeven: <https://hint.hr.nl/nl/HR/Werken-bij/faciliteiten/hr-academie/activiteiten/taalontwikkellend-lesgeven/>
- Salazar, M. del Carmen, A. Stone Norton & F.A. Tuitt: 'Weaving promising practices for inclusive excellence into the higher education classroom'. In: L.B. Nilson & J.E. Miller (ed): *To improve the academy, Resources for Faculty, Instructional, and Organizational Development*. Vol 28, p. 208-225.

Doorstuderen in het hbo? Vergroot je kansen met het doorstroomprogramma mbo-hbo!

www.doorstroomprogrammarotterdam.nl

